

«Mottakernavn»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

«Kontakt»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Marit Surlien Hoen, 32 26 67 16 / 958 41 069

Forvaltning av statlige tilskuddsordninger på landbruksområdet i 2023

Statsforvalteren i Oslo og Viken vil med dette orientere kommunene i Oslo og Viken om ansvaret som kommunen har for forvaltningen av statlige tilskuddsmidler og økonomiske rammer for tilskuddsordningene.

1 Generelt om forvaltningen av tilskuddsordningene og ansvarsdelingen

1.1 Forvaltning av statlige tilskuddsmidler

Departementet skal sørge for at forvaltningen av en tilskuddsordning er organisert på en effektiv og hensiktsmessig måte. Landbruks- og matdepartementet har delegert vedtaksmyndigheten for en rekke statlige tilskudd til kommunene. Delegasjonen er gjort i samråd med Kommunal- og distriktsdepartementet og er hjemlet i jordloven og skogbruksloven. Krav til forvaltningen av tilskuddene er nærmere regulert i forskrifter. Tilskuddene bevilges over statsbudsjettet og er derfor statlige midler.

Kommunene er tilskuddsforvalter på vegne av staten og underlagt statlig instruksjon. Kommunene må derfor forvalte tilskuddene i tråd med;

- Reglement og bestemmelser for økonomistyring i staten¹
- Regelverk for de enkelte tilskuddsordningene
- Rundskriv og øvrige styringssignaler

Reglementet for økonomistyring i staten gjelder også for styring og oppfølging av delegert forvaltningsmyndighet².

Kommunene skal benytte Landbruksdirektoratets elektroniske fagsystemer ved tilskuddsforvaltningen. Systemene er nettbaserte og krever to-faktor pålogging til Landbruksdirektoratets digitale tjenester, [se veiledning](#).

¹ Reglement for økonomistyring i staten § 2 c)

² Reglement for økonomistyring i staten, § 2 b)

1.2 Aktører og ansvarsdeling

Forvaltningsoppgavene av tilskuddsordningene på landbruksområdet er delt mellom Landbruksdirektoratet, Statsforvalteren og kommunene. Landbruks- og matdepartementet har instruksjonsmyndighet når det gjelder hvordan den delegerte myndigheten skal utøves og hvordan de statlige midlene skal forvaltes. Dette innebærer også en rett til å kontrollere at oppgaver og myndighet utøves som forutsatt.

Kommunene har ansvar for;

- Informere og veilede om regelverket og om søknadsprosessen
- Saksbehandle søknader og fatte vedtak om tilskudd
- Etablere internkontroll med søknadsbehandlingen

Statsforvalter har ansvar for;

- Fordele og informere om rammene for midlene til kommunene
- Veilede og føre kontroll med kommunenes tilskuddsforvaltning
- Være klageinstans for vedtak som kommunene har fattet
- Etablere internkontroll med oppgavene Statsforvalteren har ansvar for

Landbruksdirektoratet har ansvar for;

- Administrerer tilskuddsordningene
- Gi utfyllende instruksjoner om forvaltningen av ordningene på nettsidene
- Utbetaling av tilskudd til mottakerne
- Utvikling og drift av de elektroniske fagsystemene som kommunene skal benytte ved forvaltningen av tilskuddene
- Regnskapsføring og rapportering til departementet

Landbruks- og matdepartementet har ansvar for;

- Fastsette regelverk og vilkår som er nødvendig for å sikre at bevilgningene blir brukt i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger.
- Årlig rapportering til Stortinget om resultater og måloppnåelse for de ulike ordningene.

2 Mål, rammer og føringer for den enkelte tilskuddsordning

I tråd med Stortingets vedtak gis kommunene i Oslo og Viken med dette rammer og retningslinjer for forvaltning av tilskuddsordninger på Landbruks- og matdepartementets område for 2023, jf. [Prop. 1 S \(2022-2023\)](#), [Prop. 1 S Tillegg 1 \(2022-2023\)](#) og [Prop. 120 S \(2021-2022\)](#), og Stortingets behandling av disse.

For tilskuddsordningene der Statsforvalteren fordeler tilskuddsrammer til kommunen, har Statsforvalteren også anledning til å omfordele udisponerte midler mellom kommunene i løpet av året. **Vi ber derfor om at dere i størst mulig grad fatter vedtak før 10. november, hvis ikke annet står oppført for den enkelte ordning.** Det vil gi oss mulighet for å omfordele udisponerte midler mellom kommuner, og for å ha grunnlag for budsjettinnspill for 2024.

Nedenfor følger informasjonen om ordningene og rammene som kommunen skal benytte ved forvaltningen og utøvelse av budsjettddisponeringsmyndigheten, jf. pkt. 3 nedenfor.

2.1 Tilskudd til avløsning ved sykdom mv.

Mål og målgruppe

Formålet med tilskuddet er å medvirke til å dekke kostnadene til avløsning ved egen eller barns sykdom, svangerskap, fødsel, adopsjon eller omsorgsovertaking, og ved dødsfall. Tilskudd kan gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon. Tilskuddet kan også gis til gjenlevende ektefelle, samboer, forelder eller barn etter avdød jordbruker.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen ordningen.

Rammer for 2023

For tilskudd til avløsning ved sykdom mv. utbetales tilskudd etter fastsatte satser dersom vilkårene er oppfylt. For denne ordningen fordeles ingen budsjetttrammer til kommunene. Kommunene fatter vedtak. Landbruksdirektoratet tilgjengeliggjør budsjetttramme i Agros og påser at budsjettet ikke overskrides.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se her](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se her](#)

2.2 Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket

Mål og målgruppe

Formålet med tilskuddet er å bidra til et aktivt og bærekraftig jordbruk innenfor de målsettinger Stortinget har trukket opp. Formålet med de enkelte tilskuddsordningene under produksjonstilskudd, er beskrevet i den årlige budsjettproposisjonen Prop. 1 fra Landbruks- og matdepartementet. Tilskudd kan gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer med de dyreslag eller de vekstgruppene det søkes tilskudd for, slik disse gruppene til enhver tid er definert i jordbruksavtalen.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen

Rammer for 2023

For produksjonstilskuddene og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid fordeles ingen konkrete budsjetttrammer. Satsene fastsettes av Landbruks- og matdepartementet ut fra antall søkere som fyller vilkår, slik at budsjettbevilgningen for ordningene ikke overskrides.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «eStil PT» - [se her](#)

2.3 Tilskudd til tettere planting og gjødsling som klimatiltak

Mål og målgruppe for ordningene

Formålet med ordningen er å legge til rette for tiltak som kan ta vare på eller øke karbonlageret i skogen. Tilskudd etter ordningen kan gis til alle skogeiere som har mer enn 10 dekar produktiv skog.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av tilskudd til tettere planting

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av tilskudd til gjødsling av skog som klimatiltak

Rammer for 2023

Tilskuddet innvilges og utbetales etter fastsatte satser dersom vilkårene er oppfylt. For denne ordningen fordeles ingen budsjettammer ned til kommunenivå. Kommunene fatter vedtak. Landbruksdirektoratet kan justere satsene gjennom året for å unngå at budsjettet overskrides.

Fagsystem og tilganger

Nærmere informasjon om fagsystemet «ØKS» fås ved henvendelse til Statsforvalteren.

2.4 Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)

Mål og målgruppe for ordningene

Formålet med tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket er at det ut fra regionale og lokale prioriteringer blir stimulert til økt verdiskaping i skogbruket, samtidig som miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivaretatt og videreutviklet. Tilskudd kan gis til alle skogeiere som har mer enn 10 daa produktiv skog. Grensen på 10 daa kan fravikes hvis søknaden gjelder tiltak i samarbeid mellom flere eiendommer.

2.4.1 Tilskudd til vegbygging og drift

Tildelingskriterier

Kommunen skal fastsettes overordnede retningslinjer for prioritering av søknader. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog mellom Statsforvalteren, kommunene og næringsorganisasjonene i skogbruket lokalt. Ellers gjelder forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket.

Forvaltning av ordningen

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til vegbygging

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til drift med taubane, hest o.a.

Rammer for 2023

Det er et stort behov for midler til ombygging av gamle skogsbilveger, samt noe behov for midler til bygging av nye skogsbilveger i vårt område. Nasjonalt er det tildelt 111 mill. kr til vegbygging og drift med taubane, hest o.a. i 2023. Av dette får Statsforvalteren i Oslo og Viken 18 mill. kr.

Midlene skal prioriteres brukt på langsiktige veginvesteringer fremfor driftstilskudd. Det er utarbeidet felles retningslinjer for prioritering av tilskuddsmidler til vegbygging i Oslo og Viken.

Statsforvalteren legger registrert tilskuddsbehov i Vegbank til grunn for sin tildeling. Prosjekter med status X (har søkt tilskudd) er prioritert. Tildelte vegmidler som **ikke er satt i ansvar innen 1. juni, omfordeles** til andre kommuner med dokumentert tilskuddsbehov av Statsforvalteren.

Maksimal kostnad pr løpemeter bygd skogsbilveg, som gir grunnlag for tilskudd, settes til kr 1 650 fra og med 2023. Denne kostnaden er lagt til grunn ved tildeling av tilskudd.

Av årets midler øremerkes 1 mill. kr. til infrastrukturtiltak (traktorveger) for skogeiere som ble rammet av stormfelling 19. november 2021. Midlene er øremerket frem til 1. juli 2023.

Driftstilskudd etter stormfellingen blir fortløpende kompensert fra Landbruksdirektoratet og belaster dermed ikke tildelt ramme.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Fagsystem og tilganger

Nærmere informasjon om fagsystemet «ØKS» fås ved henvendelse til Statsforvalteren.

2.4.2 Tilskudd til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak

Tildelingskriterier

Kommunen skal fastsettes overordnede retningslinjer for prioritering av søknader. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog mellom Statsforvalteren, kommunene og næringsorganisasjonene i skogbruket lokalt. Ellers gjelder forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket.

Forvaltning av ordningen

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til skogkulturtiltak

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til miljøtiltak i skog

Rammer for 2023

Nasjonalt er det avsatt 90 mill. kr i tilskudd til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak i 2023. Av dette får Statsforvalteren i Oslo og Viken 16 mill. kr. På grunn av høy hogstaktivitet, er det fortsatt stort behov for skogkultur. De økonomiske rammene kan være begrensende. Tilskudds-satser og tiltak må vurderes nøye. Vi oppfordrer kommunene til å harmonisere satsene seg imellom, samt at det fastsettes en maksimal tilskuddssats pr daa for de tiltak som prioriteres.

Statsforvalteren har lagt til grunn en tilskuddssats på 35 % for skogkulturtiltak i sin tildeling, og en maksimal tilskuddssats pr dekar på kr 300 for ungskogpleie (formålskode 133). Midlene skal forvaltes etter prioriteringer vedtatt av kommunen (tiltaksstrategier med aktivitetsbudsjett og strategiplaner).

Handlingsplan for skogbruket i Oslo og Viken 2021-2025 ble vedtatt i 2021. Vi oppfordrer til at oppfølging av tiltak og målsetninger i handlingsplanen blir gjort til del av de kommunale tiltaksstrategiene. Statsforvalteren vil omfordele kommunalt utdisponerte tilskuddsmidler (skogkultur) til andre kommuner med dokumentert tilskuddsbehov etter 25. oktober.

Det vil bli gitt nærmere informasjon om innretting og retningslinjer for tilskudd til miljøtiltak på et senere tidspunkt.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Risikobasert kontroll

Kommunen skal årlig utarbeide risikobasert kontrollplan for blant annet kontroll av tilskudd til skogkultur, tettere planting og gjødsling (jf. [Veileder 01:2019, L.dir.](#)). Generelt skal minimum 5 % av alle vedtak kontrolleres. Mangelfull oppfølging av risikobasert kontroll, blir av Statsforvalteren definert som avvik i forhold til kommunal forvaltning.

Fagsystem og tilganger

Nærmere informasjon om fagsystemet «ØKS» fås ved henvendelse til Statsforvalteren.

2.5 Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Prosjektene og tiltakene skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.

Tilskudd kan innvilges foretak som oppfyller vilkårene [i forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket](#). Tilskudd kan også innvilges eier av landbrukseiendom dersom det foregår en produksjon på landbrukseiendommen som oppfyller vilkårene etter forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser om forvaltningen av ordningen](#).

Rammer for 2023

Nasjonalt er det bevilget 170 mill. kr til SMIL i 2023. Av dette er Oslo og Viken tildelt 49,2 mill. kr. Dette er en økning på 7 mill. kr fra 2022. Totalrammen er nå på litt over 50 mill. kr når vi inkluderer overførte udisponerte midler fra i fjor. Vi tildeler alt ved hovedtildelingen så nær som 0,5 mill. kr vi holder tilbake til ev. klagebehandling og akutte tiltak.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Vi er kjent med at flere kommuner har søknadsfrist for SMIL seint på høsten. Ifølge forskriften er det opp til kommunene selv å sette denne fristen. For at vi skal ha mulighet til å omfordele udisponerte midler mellom kommunene, og for at dere og vi skal ha et best mulig grunnlag for budsjettinnspill til 2024, ber vi om at dere har søknadsfrist i rimelig tid før dere skal rapportere til oss. Vi oppfordrer dere likevel til å gi oss beskjed når som helst dersom dere ser at dere ikke får brukt de tildelte midlene. På den måten kan vi benytte midlene i Oslo og Viken på en mest mulig effektiv måte gjennom ev. omfordelinger mot slutten av året. Direktoratet legger stor vekt på årets forbruk av tildelte midler ved vurdering av neste års tildeling.

Tildelte midler som ikke er disponert før 10. november, vil Statsforvalteren kunne omfordele til andre kommuner med dokumentert behov for økt tilskudd.

Føringer og prioriteringer

Oslo og Viken er ett av tre fylker som har kommuner med arealer som drenerer til vassdrag som renner ut i Oslofjorden. Vi er derfor i år bedt spesielt om å gi aktuelle kommuner en større del av økningen på fylkets budsjettamme slik at de kan prioritere tilskudd til vannmiljøtiltak. Erfaringer viser at det i noen vannområder er stort behov for utbedring av hydrotekniske anlegg i jordbruket.

Regionalt miljøprogram (RMP) for Oslo og Viken (2019-2022) legger føringer for fordeling av SMIL-midlene til kommunene. Du kan [lese mer om dette på nettsiden vår](#). Ifølge tildelingsbrevet til oss skal klimatilpasning, herunder hydrotekniske tiltak, prioriteres der behovene er store. Tiltak for ville pollinerende insekter og truet natur bør også vektlegges. Oppfølging av helhetlig [tiltaksplan for Oslofjorden](#) skal særskilt prioriteres og midlene skal brukes der de har størst effekt.

Annet

Kommunene skal ha oppdaterte lokale retningslinjer/tiltaksstrategier for SMIL der beskrivelse av miljøutfordringer og prioriteringer av miljøtiltak kommer frem. Vi minner om at disse skal utarbeides

i dialog med næringsorganisasjonene. Kommuner med god måloppnåelse og gjennomføringsevne skal prioriteres.

Kommunene skal forvalte ordningen på grunnlag av målsettinger og prioriteringer i egne tiltaksstrategier. Husk å fylle inn riktig tiltaksgruppe for SMIL-tiltaket når dere behandler søknader i Agros. Dette er nødvendig for at vi skal kunne utarbeide statistikk av best mulig kvalitet.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se her](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se her](#)

2.6 Tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å bidra til å ivareta jordbruket sitt kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturmiljøer og -minner, tilgjengelighet i jordbrukslandskapet, samt redusere bruk av plantevernmidler og utslipp til luft og avrenning til vann fra jordbruket.

Tilskuddet kan gis til

- foretak som har gjennomført tiltak på arealer de disponerer i søknadsåret. Foretaket må drive vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseieendommer, og må være registrert i Enhetsregisteret.
- beitelag kan søke tilskudd for drift. Med beitelag menes sammenslutninger som er registrert som samvirkeforetak eller forening i Enhetsregisteret og som har til hovedformål å samarbeide om hensiktsmessige fellesløsninger innen beitebruk og god utnyttelse av utmarksbeite.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av ordningen

På [temasiden om regionalt miljøtilskudd på nettsidene våre](#) finner dere veiledningsmateriell og lenke til forskriften som gjelder Oslo og Viken.

Rammer for 2023

Tilskuddsramma for søknadsomgangen i 2022, med utbetaling i 2023, er på 202,1 millioner. Satsene fastsettes av Statsforvalteren ut fra antall søkere som fyller vilkår, slik at budsjettbevilgningen til Oslo og Viken ikke overskrides. Tilskuddsrammen for søknadsomgangen 2023, med utbetaling i 2024, er ikke kjent før årets jordbruksforhandlinger er avsluttet.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «eStil RMP» - [se her](#)

2.7 Tilskudd til drenering av jordbruksjord

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å øke kvaliteten på tidligere grøftet jordbruksjord ved å gi tilskudd til drenering av dårlig drenert jord med potensial for økt jordbruksproduksjon, samt å redusere faren for erosjon og overflateavrenning av næringsstoffer til vassdrag.

Tilskudd kan gis til eier av eller foretak som leier tidligere grøftet jordbruksareal og som drenerer dette arealet. For planerte arealer kan det gis tilskudd til arealer som ikke tidligere er grøftet.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av ordningen

Rammer for 2023

For 2023 er det bevilget 68 mill. kr til tilskudd til drenering nasjonalt. Til sammen 66 mill. kroner er fordelt i fylkesvise rammer for 2023, og Oslo og Viken er tildelt 24 mill. kr av disse. I tillegg kan vi disponere over 22 mill. kr overført fra 2022. Samtlige kommuner er også i år imøtekommet på innmeldt behov, og likevel har vi 13 mill. kr igjen på rammen. Det er beregnet en økning i tilsagn for 2023 som følge av 25 % økning i tilskuddssatsene etter jordbruksoppjøret 2022. Ved ytterligere behov for midler, kan vi som tidligere ta kontakt med Landbruksdirektoratet.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Retningslinjene for fordeling av dreneringsmidler til kommunene sier at 70 % av midlene skal fordeles etter faste kriterier (andel jordbruksareal) og 30 % etter aktivitet (gjennomføringsgrad, rapportering og innmeldte behov). Korn-, potet- og grønnsaksarealer skal prioriteres ved fordeling av midlene, blant annet av hensyn til vannmiljøutfordringer.

Annet

Det er veldig stor forskjell mellom kommuner både i behovet for drenering og interessen for å drenere. Kommuner med liten aktivitet i forhold til behovet for drenering, bør informere mer om hvor viktig god drenering er for avling og reduserte utslipp av næringsstoffer og klimagasser.

Nytt i år er at vi innen 1. september vil be om en oversikt over kommunenes forbruksprognoser, med forventet sum for innvilgninger, ubrukte midler per 1. september og antatt udisponerte midler ved årsslutt. **Vi oppfordrer kommunene om at det i størst mulig grad blir fattet vedtak før 10. november.**

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se her](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se her](#)

2.8 Tilskudd til tiltak i beiteområder

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å legge til rette for best mulig utnyttelse av beite i utmark, redusere tap av dyr på utmarksbeite og fremme fellestiltak i beiteområdene.

Tilskudd kan gis til lag eller foreninger (beitelag, grunneierlag, radiobjellelag) som er registrert i enhetsregisteret, som driver næringsmessig beitedrift og som iverksetter investeringstiltak og/eller planleggings- og tilretteleggingsprosjekter i beiteområder. Tilsvarende gjelder for foretak som kan gis produksjonstilskudd etter § 2 i forskrift 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket der det grunnet naturgitte eller driftsmessige forhold ikke ligger til rette for samarbeid. Stat, fylke eller kommune kan ikke gis tilskudd med mindre det søkes gjennom lag og forening der også en eller flere tilskuddsberettigede eiendommer er med.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2023

Oslo og Viken er for 2023 tildelt 2,78 mill. kr til tiltak i beiteområder. Dette er en økning på nesten 0,5 mill. kroner. Ved årets hovedtildeling fordeles tilnærmet hele potten som inkludert overførte midler er på nærmere 3 mill. kroner.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Til grunn for tildelingen har vi lagt antall sau og storfe på utmarksbeite, tildeling i 2022 (aktivitet og etterspørsel) og innmeldt behov for 2023. Gi oss beskjed når som helst dersom dere ser at dere ikke får brukt de tildelte midlene, slik at de kan omfordeles til andre kommuner.

Av den nasjonale totalrammen for tilskudd til tiltak i beiteområder på 31 mill. kroner er 6,5 mill. kr øremerket tiltak knyttet til ekstraordinære kostnader for beitenæringen som følge av kampen mot skrantesjuka (CWD). Disse midlene forvaltes av Statsforvalteren i Oslo og Viken i samarbeid med Statsforvalteren i Vestland og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og i dialog med beitenæringen og Mattilsynet.

I tillegg er 1 mill. kroner i år øremerket til Norsk Sau og Geit sitt arbeid med rådgiving av beitelag.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se her](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se her](#)

2.9 Tilskudd til Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskudd til tiltak i verdensarvområder er å styrke landbruket i verdensarvområdene. Formålet med tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap er å bidra til å sikre verdier knyttet til landskap, biologisk mangfold, kulturminner og kulturmiljøer, herunder sikre langsiktig skjøtsel og drift.

Tilskuddene gjelder for tiltak innenfor Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap, slik disse områdene er avgrenset i Miljødirektoratets Naturbase.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen

Rammer for 2023

I 2023 er den totale rammen på 35,5 mill. kroner. Det skal i år innlemmes to nye områder for ordningen utvalgte kulturlandskap i jordbruket i år, men ingen av de nye områdene er i Oslo og Viken. Det er nå 51 områder som har statusen Utvalgte kulturlandskap i jordbruket.

Oslo og Viken har syv Utvalgte kulturlandskap i jordbruket fordelt på seks kommuner. Samlet ramme for våre områder er i år 4,1 mill. kroner. Dette er en reduksjon på 600 000 kroner fra i fjor, og en reduksjon på til sammen 1 mill. kroner de to siste årene.

Vi har tildelt 4 mill. kroner av årets pott til kommunene og avsatt kr 100 000 til felles tiltak som skal forvaltes av Statsforvalteren. I år skal det arrangeres en regional nettverkssamling for kommunal

forvaltning, grunneiere/drivere representert ved arbeidsutvalg e.l. og regional kulturminnemyndighet m.fl.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Ved tildeling til kommunene har vi lagt vekt på gjennomføringsevne, framdrift og oppnådde resultater i områdene, områdenes størrelse i areal, omfang av tiltak og antall eiere/drivere. I år har vi lagt særlig vekt på at områdene skal ha forvaltningsplaner. Landbruksdirektoratet har gitt føringer om at det er grunnlag for å være restriktiv med å tildel rammer til områder som ikke har slike styrende dokumenter på plass.

Statsforvalteren skal følge med på forbruket av midler i kommunene og sørge for en forvaltning av midlene som fremmer aktivitet i områdene. I tillegg kan vi omfordele udisponerte midler i løpet av året. **Vi oppfordrer kommunene om at det i størst mulig grad blir fattet vedtak før 10. november.**

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se her](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se her](#)

2.10 Tilskudd til kommunale veterinærtjenester - stimuleringsstilskudd

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å bidra til å sikre tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell i næringsssvake områder på dagtid, det vil si innenfor ordinær arbeidstid. Med næringsssvake områder menes områder hvor behovet for dyrehelsetjeneste, og dermed inntjeningsgrunnlaget for veterinærer, ikke er stort nok til etablering av en bærekraftig veterinærpraksis.

Tilskuddet kan gis til kommuner som har problemer med å få stabil tilgang til veterinærtjenester, og som legger planer for gode, lokale løsninger.

Statsforvalteren legger vekt på at omsøkte stimuleringsiltak er hensiktsmessige virkemiddel for å bidra til å sikre tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell.

Vi gjør oppmerksom på at omsøkte tiltak vil ikke bli fullfinansiert. Kommunene må regne med å bidra selv. Det er ingen automatikk i at tiltak som fikk støtte i 2022, også vil få det i 2023.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av ordningen

Statsforvalteren har sendt brev til kommunene med nærmere informasjon om ordningen og søknadsfrist.

Rammer for 2023

Viken er tildelt 891 000 kr for 2023.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se her](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se her](#)

3 Oppfølging og kontroll

3.1 Internkontroll hos kommunen som tilskuddsforvalter

For å sikre korrekt saksbehandling, skal kommunen ha etablert systemer, rutiner og tiltak som blant annet har til hensikt å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler³.

Tiltakene skal bidra til å sikre korrekt:

- Registrering av faste data
- Saksbehandling, herunder dokumentasjon av fastsettelse av tilskuddsbeløp
- Registrering av vedtak om tilskudd
- Utbetaling av tilskudd til rett mottaker til rett tid
- Registrering i regnskapet
- Behandling av dokumentasjon fra tilskuddsmottaker

Når kommunenes forvaltning av tilskuddene foregår i samarbeid med Statsforvalteren og Landbruksdirektoratet, vil de enkeltes oppgaver til sammen sikre korrekt saksbehandling. I de fleste ordninger vil kommunene først og fremst ha ansvar for saksbehandlingen, registrering av vedtak og behandlinga av dokumentasjon fra tilskuddsmottaker. Øvrige oppgaver gjøres normalt av en av de to andre forvaltningsenhetene. Tiltakene må derfor sees i sammenheng.

3.2 Transaksjonskontroller

Transaksjonskontroller er oppgaver som utføres av ansatte med ulike roller og fullmakter. Hver transaksjonskontroll baseres på ulike kontrolloppgaver.

Kontroll av utgifter er også et element i internkontrollen. Kontrollene skal sikre at bla. tilskudd blir håndtert i samsvar med gjeldende lover, regler. Kommunen må derfor etablere systemer og rutiner som sikrer at oppgavene blir gjort. Kravene i økonomiregelverket sidestiller maskinelle kontroller av utgifter med manuelle, dersom økonomisystemet har funksjonalitet til det. Det er særlig to av transaksjonskontrollene som er relevant for kommunene. Disse omtales nedenfor.

3.2.1 Krav til utøvelse av budsjettdisponering

Alle disposisjoner som medfører økonomiske forpliktelser, skal godkjennes av en ansatt i kommunen som har budsjettdisponeringsmyndighet. Vedtak om tilskudd er en slik disposisjon. Virksomhetslederen som har budsjettdisponeringsmyndighet, kan delegere denne helt eller delvis til ansatte på lavere nivåer. Delegering av budsjettdisponeringsmyndighet skal være skriftlig. Kommunen skal ha rutiner for tilfredsstillende oppfølging av delegert budsjettdisponeringsmyndighet. Når ansatte slutter eller går over i andre stillinger bør kommunene ha rutiner som sikrer at rollen og tilganger endres.

Før en ansatt med budsjettdisponeringsmyndighet gjennomfører disposisjoner, setter *Reglementet for økonomistyring i staten*⁴ krav om at vedkommende skal

- a) påse at det er hjemmel for disposisjonen i stortingsvedtak, tildelingsbrev eller andre vedtak og at disposisjonen ellers er i overensstemmelse med gjeldende lover og regler
- b) påse at det er budsjettmessig dekning for utbetalingen
- c) påse at disposisjonen er økonomisk forsvarlig

---

³ Reglementet for økonomistyring i staten kapittel 6.3.8.1 og kapittel 2.4

⁴ Reglement for økonomistyring i staten kapittel 2.5.2.1

I praksis vil det å skulle påse at det er hjemmel for disposisjonen etter a), være å påse at vedtaket er i henhold til tilskudsregelverket, dette brevet og rundskrivene på Landbruksdirektoratets nettsider. Informasjon om budsjettmessig dekning for tilskuddet som skal innvilges, følger av omtalen av de økonomiske rammene foran i dette brevet.

3.2.2 Attestasjon

Alle tilskuddsbeløp skal være attestert⁵ før utbetaling kan skje. Den som attesterer, skal kontrollere at utbetalingsforslaget stemmer med vedtaket om tilskudd (tilskuddsbrevet), og at tilskuddsmottakeren har sendt inn dokumentasjon der det er stilt vilkår om dette. Her menes dokumentasjon på bruken av tilskuddsmidlene som er sendt inn i ettertid.

For tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket og produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket skjer attestasjon maskinelt i de elektroniske fagsystemene.

3.2.3 Arbeidsdeling

Det er stilt forholdsvis få krav til arbeidsdeling utover at den skal være forsvarlig – som følger av kravet til internkontroll. Minimumskravene i økonomireglementet er krav til utførelsen av kontrolloppgavene;

- Den som har budsjettdisponeringsmyndighet, kan ikke godkjenne godtgjørelser eller andre utbetalinger til seg selv.
- Registrering og endring av opplysninger om betalingsmottakere skal utføres av andre enn den som utøver budsjettdisponeringen.
- Attestasjonen skal utføres av en annen enn den som har budsjettdisponeringsmyndighet og har bekreftet disposisjonen.
- Den som attesterer, kan ikke attestere utbetalinger til seg selv.

3.2.4 Krav til dokumentasjon

Bekreftelsen av utøvd budsjettdisponering skal komme frem av tilskuddsbrevet. I praksis vil kravet være ivaretatt i de elektroniske fagsystemene.

Kommunene skal kontrollere informasjon som søker sender inn som har betydning for innvilgelse av tilskuddet. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Dokumentasjon på gjennomførte attestasjonskontroller vil som regel komme frem av de elektronisk fagsystem.

3.3 **Kontroll av informasjon fra tilskuddsmottakere**

Kommunen skal kontrollere informasjonen mottakeren sender inn som har betydning for søknadsbehandlingen. Kommunen skal videre kontrollere eventuelle rapporter som tilskuddsmottakeren senere sender inn om måloppnåelsen. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Kontrollen skal tilpasses den enkelte tilskuddsordningen og målet med den. Kontrollen skal ha et rimelig omfang i forhold til nytten og kostnadene ved kontrollen.

---

⁵ Reglement for økonomistyring i staten kapittel 6.3, og kapittel 2.5.2.2

Kommunen skal kartlegge henholdsvis risiko for at det oppstår feil på grunn av problemer med fortolkning av tilskuddsvilkårene og risiko for uregelmessigheter. Ut fra en vurdering av det samlede risikonivået og hva som er de vesentligste risikomomentene, skal det fastsettes hvilke kontrollpunkter som er mest aktuelle, og hvem som skal foreta kontrollen.

3.4 Kontroll med fagsystemene

Landbruksdirektoratets elektroniske systemer har tilgangskontroller som sikrer systemets funksjoner og data mot uautorisert endring. Kommunen har en viktig oppgave med å kontrollere og følge opp tilgangene som gis til kommunens ansatte. Tjenstlig behov skal ligge til grunn for tilgangene. Det er Statsforvalter som godkjenner og administrerer tilgangene. Kommunen skal melde til Statsforvalter om tjenstlige behov for tilganger, og så raskt som mulig om endringer, f.eks. når noen slutter, endrer ansvarsområde, går ut i permisjon osv. Meldingen skal være skriftlig og begrunnes slik at Statsforvalter kan vurdere behovet og hvilke tilganger som dekker dette.

Se nærmere under kapittel 2 og hver tilskuddsordning om hvilke fagsystemer som er aktuelle.

3.5 Rapportering om svakheter og sikkerhetsbrudd

For å håndtere sikkerheten i de elektroniske fagsystemene på en god måte, har Landbruksdirektoratet behov for at brukerne hos kommunene varsler om svakheter og sikkerhetsbrudd som oppdages.

- En svakhet i et IT-system er en egenskap ved IT-systemet som mulig kan utnyttes, slik at det oppstår uønskede hendelser. Svakheten kan utnyttes både ved uhell, av personer som i utgangspunktet ikke forsøker å skape problemer, og av personer med uhederlige hensikter.
- Et brudd på informasjonssikkerhet er når det oppstår en uønsket hendelse som gjør at tilgjengelighet, integritet eller konfidensialitet for informasjon ikke lenger er tilstrekkelig ivaretatt.

Sikkerhetsbrudd og svakheter rapporteres ved å sende e-post til:
sikkerhet@landbruksdirektoratet.no.

Med hilsen

Nina Glomsrud Saxrud
landbruksdirektør
Landbruksavdelingen

Marit Surlien Hoen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Fordeling av tilskuddsmidler til landbruket i Oslo og Viken 2023

Kopi til:

Landbruksdirektoratet

Postboks 56

7701

STEINKJER

Mottakerliste:

Moss kommune	Postboks 175	1501	MOSS
Hemsedal kommune	Hemsedalsvegen 2889	3560	HEMSEDAL
Lier kommune	Postboks 205	3401	LIER
Nesodden kommune	Postboks 123	1451	NESODDTANGEN
Indre Østfold kommune	Postboks 34	1861	TRØGSTAD
Våler kommune	Herredshuset, Kjosveien 1	1592	VÅLER I VIKEN
Sarpsborg kommune	Postboks 237	1702	SARPSBORG
Marker kommune	Postboks 114	1871	ØRJE
Rakkestad kommune	Postboks 264	1891	RAKKESTAD
Skiptvet kommune	Postboks 115	1806	SKIPTVET
Gol kommune	Gamlevegen 4	3550	GOL
Hol kommune	Ålmannvegen 8	3576	HOL
Krødsherad kommune		3536	NORESUND
Ullensaker kommune	Postboks 470	2051	JESSHEIM
Asker kommune	Katrineåsveien 20	3440	RØYKEN
Fredrikstad kommune	Postboks 1405	1602	FREDRIKSTAD
Hvaler kommune	Storveien 32	1680	SKJÆRHALDEN
Aremark kommune	Rådhuset	1798	AREMARK
Kongsberg kommune	Postboks 115	3602	KONGSBERG
Jevnaker kommune	Kirkegata 6	3520	JEVNAKER
Nordre Follo kommune	Postboks 3010	1402	SKI
Nesbyen kommune	Alfarvegen 117	3540	NESBYEN
Sigdal kommune	Borgestubakken 2	3350	PRESTFOSS
Rollag kommune	Vrågåvegen 10	3626	ROLLAG
Gjerdrum kommune	Postboks 10	2024	GJERDRUM
Råde kommune	Skråtorpveien 2A	1640	RÅDE
Ål kommune	Tingstugu, Torget	3570	ÅL
Flesberg kommune	Lampelandhagan 7	3623	LAMPELAND
Eidsvoll kommune	Postboks 90	2081	EIDSVOLL
Enebakk kommune	Prestegårdsveien 4	1912	ENEBAKK
Vestby kommune	Postboks 144	1541	VESTBY
Nittedal kommune	Postboks 63	1483	HAGAN
Oslo kommune	Rådhuset	0037	OSLO
Drammen kommune	Postboks 7500	3008	DRAMMEN
Hole kommune	Viksveien 30	3530	RØYSE
Øvre Eiker kommune	Postboks 76	3301	HOKKSUND
Nannestad kommune	Postboks 3	2031	NANNESTAD
Ås kommune	Postboks 195	1431	ÅS
Rælingen kommune	Postboks 100	2025	FJERDINGBY
Hurdal kommune	Minneåsvegen 3	2090	HURDAL
Ringerike kommune	Postboks 123 Sentrum	3502	HØNEFOSS
Modum kommune	Postboks 38	3371	VIKERSUND
Bærum kommune	Postboks 700	1304	SANDVIKA
Frogn kommune	Postboks 10	1441	DRØBAK
Lillestrøm kommune	Postboks 313	2001	LILLESTRØM
Halden kommune	Postboks 150	1751	HALDEN
Flå kommune	Sentrumsvegen 24	3539	FLÅ
Nore og Uvdal kommune	Sentrum 16	3630	RØDBERG
Aurskog-Høland kommune	Rådhusveien 3	1940	BJØRKELANGEN

Lørenskog kommune
Nes kommune
Lunner kommune

Postboks 304
Postboks 114
Sandsvegen 1

1471 LØRENSKOG
2151 ÅRNES
2740 ROA

Kommune- nr.	Kommune	NMSK-skogkultur	NMSK-veg	SMIL	Drenering av jordbruksjord	Utvalgte kulturlandskap i jordbruket	Tiltak i beiteområder
0301	OSLO	250 000	-	10 000	300 000	1 050 000	
3001	HALDEN	630 000	-	1 000 000	1 000 000		
3002	MOSS	130 000	-	1 000 000	1 000 000	700 000	
3003	SARPSBORG	290 000	-	1 400 000	1 800 000		
3004	FREDRIKSTAD	180 000	-	1 000 000	1 000 000		
3005	DRAMMEN	300 000	-	100 000	300 000		
3006	KONGSBERG	600 000	994 000	500 000	500 000		30 000
3007	RINGERIKE	1 540 000	1 812 294	1 800 000	1 500 000	585 000	100 000
3011	HVALER	10 000	-	25 000	50 000		10 000
3012	AREMARK	400 000	941 620	500 000	200 000	390 000	
3013	MARKER	550 000	321 200	1 050 000	500 000		
3014	INDRE ØSTFOLD	970 000	367 200	5 500 000	2 500 000		
3015	SKIPTVET	150 000	-	1 200 000	500 000		
3016	RAKKESTAD	360 000	739 752	1 500 000	1 500 000		
3017	RÅDE	80 000	-	500 000	750 000		
3018	VÅLER (VIKEN)	320 000	-	500 000	500 000		
3019	VESTBY	180 000	-	600 000	500 000		
3020	NORDRE FOLLO	140 000	2 624 490	600 000	500 000		
3021	ÅS	100 000	-	600 000	500 000		
3022	FROGN	80 000	-	100 000	200 000		
3023	NESODDEN	40 000	-	100 000	300 000		
3024	BÆRUM	150 000	-	200 000	500 000		
3025	ASKER	290 000	-	500 000	400 000		
3026	AURSKOG-HØLAND	1 130 000	351 500	3 000 000	1 500 000		
3027	RÆLINGEN	60 000	-	370 000	100 000		
3028	ENEBAKK	200 000	-	1 150 000	350 000		
3029	LØRENSKOG	80 000	-	250 000	150 000		
3030	LILLESTRØM	310 000	66 300	3 000 000	3 000 000		
3031	NITTEDAL	200 000	-	800 000	800 000		
3032	GJERDRUM	50 000	-	2 000 000	300 000		20 000
3033	ULLENSAKER	250 000	-	2 550 000	1 000 000		10 000
3034	NES	650 000	-	3 750 000	4 000 000		
3035	EIDSVOLL	600 000	109 890	800 000	900 000		125 000
3036	NANNESTAD	300 000	-	1 700 000	1 100 000	500 000	60 000
3037	HURDAL	540 000	800 000	500 000	50 000		25 000
3038	HOLE	90 000	-	300 000	500 000		
3039	FLÅ	200 000	1 430 640	300 000	50 000		25 000
3040	NESBYEN	170 000	-	300 000	50 000		150 000
3041	GOL	20 000	-	500 000	100 000		150 000
3042	HEMSEDAL	5 000	-	300 000	50 000		170 000
3043	ÅL	130 000	-	1 500 000	200 000	775 000	650 000
3044	HOL	40 000	-	450 000	100 000		550 000
3045	SIGDAL	440 000	385 650	750 000	150 000		100 000
3046	KRØDSHERAD	450 000	-	250 000	200 000		7 500
3047	MODUM	450 000	-	200 000	100 000		80 000
3048	ØVRE EIKER	340 000	-	800 000	300 000		30 000
3049	LIER	350 000	-	1 500 000	500 000		200 000
3050	FLESBERG	250 000	804 242	630 000	150 000		10 000
3051	ROLLAG	200 000	-	400 000	100 000		70 000
3052	NORE OG UVDAL	140 000	60 000	800 000	200 000		325 000
3053	JEVNAKER	200 000	-	450 000	100 000		10 000
3054	LUNNER	250 000	981 300	300 000	250 000		75 000
	Tildelt kommunene	15 835 000	11 848 458	49 885 000	33 150 000	4 000 000	2 982 500
	Ufordelt 2023	919 317	5 151 542	500 328	13 082 665	100 352	
	Ufordelt; Øremerket	-	1 000 000			100 000	
	Tildelt Oslo og Viken	16 000 000	18 000 000	49 200 000	24 000 000	4 100 000	2 780 000
	Overført fra 2022	754 317	-	1 185 328	22 232 665	352	205 470
	Sum ramme 2023	16 754 317	18 000 000	50 385 328	46 232 665	4 100 352	2 985 470